

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Simptome periculoase.

Motto: „Numai de sufletul
lui se te ferești.”

O parte a presei din capitala țerei noastre a început o agitațiune în stil mare în contra funcționarilor înalți din sinul judecătorilor noștri, și acesta sub cuvântul, că la un act familiar de veselie, ținut în cerc strâns familiar, s'a vorbit și s'a cântat românesc.

Furia cu care acea presă destrăbălată critică o petrecere de caracter curat familiar, cutezanța cu care se trag în tină doi înalți funcționari dela Curia din Budapesta, necruțarea cu care lovesce acea presă în caracterul, în onestitatea și în patriotismul acelor înalți judecători: toate acestea trebuie să ne indigneze și să ne îndemne a ne spune și noi vederile noastre în fața simptomelor periculoase, cari tot mai mult es la suprafață, tot mai mult caută să domineze situațiunea.

Din incidentul acesta ne vin în minte cuvintele din Sfânta Scriptură, când diavolul a cerut voie să se atingă de cele ale dreptului Iov.

Iată-l dau în mâna ta, „numai de sufletul lui se te ferești.”

A venit diavolul cu gând rău asupra dreptului Iov, și i-a tras la îndoială credința lui, i-a tras la îndoială tăria credinței lui, i-a tras la îndoială constanța în credință și în fidelitate, prezentându-le toate acestea, ca stând în legătură de pendență dela unele bunuri lumesci.

Și Domnul a dat frâu liber furiei diavolului. Și acesta s'a atins de Iov, și i-a răpit toate bunurile lumesci: I-a luat averea, i-a luat feciorii și fetele; i-a luat în cele din urmă și sănătatea, cu un cuvânt toate i-le-a luat.

Gol am eșit din pânțele maicei mele, gol mă voiu întorce în pământ.

Asemenea situațiune grea ni-s'a creat nouă Românilor din patria noastră.

Suntem dați pradă curentului periculos, care de ani 30 bântuie în patria noastră.

Luat-ai aminte pe robul meu Iov, că nu este ca dînsul din cei de pe pământ: om fără de prihană, drept, adevărat, nevinovat, temătoriu de Dumnezeu, ferindu-se de tot răul, și încă se ține de nerentate...

Curentul șovinist din patria noastră cu tendențe diavolesci a gândit asupra noastră, cu tendențe diavolesci a tăbărit asupra noastră, căci nu este ca noi popor în patria acesta în punctul fidelității, în punctul alipirei noastre către dinastie, către tron, în punctul iubirii noastre de patrie.

Și întocmai drept Iov le-am suferit toate, toate cu răbdare le-am suferit, repetind cuvintele dreptului Iov: Domnul a dat, Domnul va și lua; fie numele Domnului binecuvântat.

Cutezanța cu care șovinismul turbat intră în sanctuariul familiar, trece marginile pe cari le-a croit Dumnezeu diavolului.

„Numai de sufletul lui se te ferești!”

Atacurile din presa ungară pentru-că în cerc curat familiar, la o nuntă în familia unui jude dela Curie s'a vorbit românesc și s'a cântat românesc, aceste atacuri se ating de sufletul nostru, și asupra acestuia diavolul nu a avut mandat.

De mult nu a tăbărit curentul șovinist asupra noastră cu atâta furie, ca și în timpul din urmă din anumite incidente și în anumite direcțiuni.

Dacă asupra omenilor, cari au îmbetrânit în serviciul statului, cari prin vrednicia lor, prin devotamentul lor, prin patriotismul lor nepătat, prin viața lor cumpătată, prin munca lor neobosită, au ajuns a se înălța pe lungă scară a justiției până la treapta cea mai înaltă, și pe cari sistemul unguresc de azi i-a aflat vrednici pentru acea înaltă treaptă; dacă asupra acestora, cari nimica nu mai pot câștiga, și nimica nu mai pot perde; dacă asupra acestora, cari în statul nostru nu mai pot avea speranțe de promovare, dară nici pretensiuni de a fi promovați; zicem, dacă asupra

acestora se varsă cu atâta urgie furia curentului de azi al magiarisărei: ce vor avea să sufere amplexii români din posturi mai inferioare?

Sau cu ce speranțe se vor mai aplica tinerii studenți la justiție, la administrație, cu un cuvânt în serviciul de stat, văzând cu câtă nerușinare se atinge curentul de azi de sufletul lor?

Sunt aceste simptome periculoase, cari cu nimica nu contribuie la consolidarea statului.

Cu cât sunt mai dese loviturile asupra conștiinței noastre, cu atâta ne trezim mai mult, cu atâta venim mai mult la conștiință și căutăm mijloace de apărare.

Judele dela Curie Mezei prin atacurile din presa ungară nu a pierdut nimica din valoarea sa ca judecătoriu, a câștigat însă imens în ochii Românilor.

Va trebui să căutăm cu toții mijloace de apărare, căci diavolul se atinge de sufletul nostru.

Aiurări banffyiste. „Magyar Szó”, organul fostului ministru-president br. Bánffy, a descoperit zilele acestea un nou pact cu „Valachii”. Anume din isvor foarte sigur, așa de sigur ca și celalalte de mai înainte despre pactările de acest fel, ziarul banffyist spune că ministrul-president Széll pertractează cu dl Gall pentru intrarea Românilor în dietă, asigurându-le zece mandate. Gall pretindea douăzeci, spre a forma în dietă partid naționalist, la ce Széll s'a dat la tîrg și a mai dat două. Cum însă dl Gall ținea morțiș la douăzeci, ear' Széll nu era aplecat să dea mai mult de douăsprezece, „pertractările au fost suspendate pe câteva zile”.

Așa spune „M. Szó”. Știm însă, că în născociri „M. Szó” e mare meșter și astfel afacerea cu acest nou pact încă nu poate fi altceva de cât născocire. De aceea și până va urma demontarea ei de la locul competent, declarăm, că noi nu credem, nu putem crede cele cuprinse în provocatul comunicat al organului banffyist.

Conferență politică în Cernăuți. „Deșteptarea” raportează, că Luni după amiază aderenții partidului poporal național s'au întrunit la Cernăuți în conferență, în vederea alegerilor dietale. Conferența a fost presădă de Dr. Iancu cav. de Flondor și a durat până noaptea târziu. Intre altele conferența a constatat, că alegerea lui Dr. George Popoxici și br. Eudoxiu Hurmuzachi e dorită de toți Românii cinstiți. În curând se vor întruni conferențe plenare ale partidului.

Intrunirea dietei ungare. Alături s'a trimis deputaților comunicatul oficial, că dieta se va întruni în prima ședință Luni, în 8 Octombrie, la 10 ore a. m. În vederea acestei întruniri Mercuri după amiază s'a ținut în Budapesta consiliu de miniștri, pentru a discuta programul de muncă al dietei și afacerile pertractate în consiliul comun de miniștri ținut Marți în Viena sub presiul M. Sale.

Deputațiune bosniacă la împăratul. Ziariului sârbesc „Zastava” i-se raportează din Viena, că în 27 Septembrie M. Sa a primit în audiență pe Bogdan Milanovici și beil Kulenovici-Kapetanovici, cari în numele mohamedanilor bosniaci s'au plâns de șicanele și prigonirile ce au să le îndure dela autoritățile politice. M. Sa — cum spune numitul raport — s'a arătat foarte binevoitor deputațiunii și a dispus, ca memorandumul cu plânsore să fie trimis locțiitorului din Bosnia, ministrului comun de finanțe B. Kállai, pentru a dispune sistarea prigonirilor. Ear' la esprimarea temerii, că pentru această plânsore ei vor avea acasă neplăceri cu autoritățile, M. Sa a răspuns membrilor deputațiunii, că pot merge acasă fără teamă, neavînd să li-se întempele nimic.

Espansiunea partidului ceh. Dintre toate partidele austriace cel al Cehilor tineri desvîltă mai agilă activitate în vederea nouelor alegeri pentru dieta imperială. Nu numai la ei acasă, ci — conform știrilor răspândite în cercurile electorale — Cehii vor pași ca partid independent și vor candida cu omeni de ai lor chiar și în Viena și în cercurile electorale din Austria-inferioară, în cari au populație cehică.

FOIȚA

Literații Ruși despre Bulgari.

Este surprinzător de a vedea cum presa bulgară și încălzește „vitejia” prin a declara sus și tare că Rusia le va da un sprijin puternic, în caz de război, fie cu România fie cu Turcia.

Este surprinzător, zicem, căci e lucru firesc, că Rusia oficială n'a putut uita și de sigur că n'a uitat insolenta bulgară față cu Rusia după detronarea nereușită a principelui Al. Battemberg.

Ce n'au mai scris atunci literații Bulgari despre Rusia și Ruși!

Ce n'au mai tipărit ziarele bulgare!

Cei cari au uitat, n'au decît, pentru a-și împrăști memoria, să cetască scrierile lui Zaharia Stoianoff.

Rusia oficială știe perfect cât prețuiește „dragostea” omenilor politici din Bulgaria, ea știe trecutul tuturor rusofililor Bulgari, începînd cu Petru Caraveloff și isprăvind cu Nacevici și Radoslavoff.

Ear' despre poporul bulgar, Rusia cultă, literații de frunte ai Rusiei eată ce părere au.

Wladimir Korolenco, în scrierea sa „la Dunăre”, zice:

„În Dobrogea, unde am cutreerat satele rusești, rutenești, bulgărești și românești am fost surprins a vedea că toate aceste nemuri varii urăse de o potrivă pe Bulgari, al căror caracter în adevăr e foarte bulgăric.”

Un alt scriitor rus cunoscut, Cehoff, scrie în această privință, în novela sa „Soldatul Ivanoff” următoarele:

„Bulgarul pretutindeni a întimpinat pe soldatul nostru cu o vrăjmășie ascunsă în fundul inimii. Insetat când ostașul rus cerea apă dela un țeran bulgar, i-se răspundea: „nema”; flămînd când dînsul cerea pîne, el căpeta drept răspuns: „nema”. Și nu este de mirat, că soldații noștri îl comparau pe acest Slav, pentru care ei versau sângele lor, cu sîlbaticul asiatic din fundul Altaiului.”

Maximoff, cunoscutul scriitor rus, etnograf, în scrierea sa „Za Dunaem”, astfel se exprimă despre poporul bulgar:

„Nu, nu, Bulgarul nu e Slav! Totul îi lipsește pentru acesta; și singurul lucru prin care 'mi pot explica această dureroasă nepotrivire — este, că, pînă, dînsul e înrudit cu marea noastră familie slavă prin vr'un accident istoric, pierdut în negura timpurilor trecute. Bulgarul e copil de cutie al femeii

slave, răpita, robite de Tatar. Craniul său e tartar, caracterul său, morala sa, orizontul său intelectual — sunt tartare. Bulgarul e diametral opus Slavului. Dînsul e crud și răsunător — pe când Slavul e blajin și iertător; dînsul e individualist — pe când Slavul e sociabil; Bulgarul e ingrat, egoist și rapace — Slavul, din contra, — e devotat, altruist prin fire și puțin econom...”

G. P. Botkin, medicul curții împăratului Alexandru al II., celebrul clinicist și om de știință al Rusiei, scrie următoarele despre poporul bulgar în „Pisima” (serisorile), cari s'au tipărit la 1892 în „Wiestnik Europi”:

„... Mergeam cu împăratul pe malul gârlei care taie în două Bela (satul), apoi am luat-o pe șosea. Împăratul a vorbit (potolcoral) cu un Bulgar, cu fisionomia bestială, care gonea nește cai mari, suri, frumoși.

— Ce? Căi acestia dela Turci i-ai luat? întrebă împăratul.

— Nu... sunt ai mei! răspunde țeranul.

— Sunt convinși, zise împăratul adresându-se către mine, că i-a furat dela Turci!

Bulgarul în acest timp se apropie de curtea sa, deschise pîrta, și imediat ce caii au intrat în curte a și închis și zăvorit pîrta. Bestiei îi era frică să nu-i luăm ceea ce furase.

— Ce fisionomie au acești Bulgari, ni-ai zis împăratul apoi, apatică, cu ochi în cari se oglindește șiretenia robului!

Când țărani bulgari ne es înaintea ei scot pîlăria și zic:

— Bună seara!

Eară când soldatul nostru le cere vin sau pîne — capătă singurul răspuns:

Nema!

Nu, nu pentru acest popor vîrsăm noi sânge, ci pentru strănepoții lui, cari vor fi alt ceva. Noi suferim pentru ideea creștinătății! Cu ochii noștri am văzut cum Turcii au sugrumat în acest popor ori-ce demnitate de om, cum în curgerea secolilor au apăsut asupra inteligenței și moralității rasei bulgare. Entusiasmul, cu care se zice c'am fost întimpinați noi de Bulgari, a existat numai pe hîrtie; eu n'am văzut acest entuziasm, împăratul nu crede în el — toți știm aci, în cartierul împărătesc — că a fost ticluit artificial de către Radetzki, Küdner și alții. Nu, ori-ce ni-s'ar zice, Bulgarii sunt un popor antipatic (antipaticinii narod). Invederat că tocmai pentru acesta și mai mare este jertfa pe care o face soldatul nostru. Acum îmi espic și eu repulsiunea ce aveam totdeauna pentru tinerii bulgari pe cari i-am avut ca studenți. Acești tineri reprezentau la

„Bonțida parochia conversa ad S. Unionem.“

(Fine.)

În șematismul des amintit, pelângă espunerea datelor statistice, se zice, că e filie la parochia Valasut — 4 chlm. distanță dela matre. Parochie convertită la S. Uniune în anul 1890, are biserică de lemn, casă parochială lipsește, matricula începută la anul 1890.

Să vedem însă cum a fost „convertită la S. Uniune“?

Până în anul 1888 biserica noastră din această comună a avut atât cantor cât și învățător separat pentru trebuințele sale bisericesti și școlare. Cantor pe Alexă Cosma, iar învățător pe Gavril Garda, primul cu 3 cl. nor male, iar ultimul cu câteva clase gimn. și absolvent al pedagogiului gr.-cat. din Gherla, însă necualificat încă. În anul acesta poporul, din cauza sărăciei și a lipsei de isvóre materiale bisericesti, pentru a-și ușura încâtva povara se decide a împreuna aceste două oficii într'o singură persoană și a deschide concurs pentru întregirea definitivă a postului învățătoresc prin o persoană calificată după cum pretinde legea. În urma acestui conclud al comitetului și sinodului parochial, evident, că Alexe Cosma cădea dela postul de cantor în tot casul. El însă fiind de nascerere din comună, nu se lasă, ci stăruie pelângă popor să-l alăge pe el și de învățător. Poporul îi zice, să-și câștige calificațiunea învățătorescă prescrisă de lege, și-l va alege. Firesce, în lipsa de praxă învățătorescă și pregătirile școlare necesare, nu și-a putut-o câștiga, și astfel în anul 1889 atât postul de cantor, cât și postul de învățătoriu a fost întregit definitiv în persoană fostului învățător provisoriu Gavril Garda, care în timpul acesta și-a câștigat și calificațiunea prescrisă, la institutul nostru pedagogic din Sibiu. De însemnat că însuși cantorul Alexe Cosma a fost acela, care a îndemnat poporul să împreune aceste două posturi într'o singură persoană, firesce cu intențiunea, ca dînsul să ajungă la două pite, neținând cont la pretenziunile legii, că învățătoriu nu poate fi fără calificațiunea prescrisă, și așa singur și-a tăiat crînga de sub picior și cu privire la postul de cantor.

Acum ce face Alexiu Cosma vîzîndu-se jos între două scaune sub bancă, „Két szék közt a pad alatt“ cum zice ungurul? La îndemnul dușmanilor bisericei noastre, cari inșiși l'au băgat în această încurcătură, numai ca să pîta produce tulbură în biserică noastră și apoi să pîta pescui în ea, din răsbunare face o insinuire pen-

noi în Rusia, ba chiar în alma Mater a Academiei din Petersburg p'acest popor nesimpatic“.

Salticoff (Seedrin) celebrul satiric rus, atât de venerat de întrîgă societatea cultă din Rusia, a scris următoarele câteva linii plastice despre Bulgari:

„Glubeici-Iadrilici (timpicii-eseroci) din Sofia, au dat și ei un element pentru întocmirea civilisatorilor nostri din provincie. Atît ne mai trebuia, parcă n'am avut noi destui ai nostri. Ah, de ce am liberat noi pe acești omeni de sub jugul turcesc, ce păcat am făcut!“

Eată cum scriu Rușii despre Bulgaria. Z. Arbore.

(Din „Timpul“ bucovinean).

Modă americană. La stabilimentele balneare americane e la modă „emulația de picior“. Coconitele se ascund după paravan, lăsînd să li-se vadă numai piciorule, ear' un juriu compus din „experți“ esaminează piciorule (fără să știe, cine e posesora lor) și hotărăște: cari sunt mai frumoase, mai mici și mai încântătoare. Premiul e un picioraș de aur masiv cu glesnele de diamant. — Firesce, asemenea distracții numai milionarii americani își pot permite.

tru trecere la biserica gr.-cat., tot așa și doi cumnați ai lui (alte însinuări nu au făcut nici unul), conscrie familiile gr.-cat., de cari biserica gr.-cat. nu s'a îngrijit până atunci, și episcopia gr.-cat. din Gherla le pune la dispoziție o casă de rugăciune.

În urma acestei conscrieri se află cele 200 de suflete Români gr.-cat., parte familii stabilite de zeci de ani în comună, parte servitori la curtea contelui Bánffy, de cari numai biserica noastră s'a îngrijit până atunci și despre cari relatează șematismul amintit.

Familiiile stabilite definitiv în comună însă nu au mai voit să scie de biserica gr.-cat. și sub păstoria parochului Gavril Hango, în anul 1891 toate au trecut legal la biserica gr.-ort. în număr de preste 50 de capi de familie și alte persoane capabile de trecere, rămînînd credincioși bisericei gr. cat. numai servitorii, cari azi sunt ici, eară mîne colea. Firesce, că trecînd cei preste 50 capi de familie, au trecut și copiii lor cei până la 7 ani, după cum prescrie legea, și socotind familia numai cu câte 4 persoane, dau la olaltă 200 de suflete.

Acum cine sunt cele 200 suflete gr.-cat. despre cari raportază șematismul diecesei Gherla? Alexiu Cosma și cei doi „șogori“ ai lui, cari n'au trecut legal, și servitorii contelui Bánffy, cari inșiși nu sciu de ce lege sunt? decât că sunt români.

Iată, așa se fac „trecerile“ dela bis. gr.-ort. la bis. gr.-cat și așa a devenit „Bonțida par. conversa ad S. Unionem a. 1890“!

Apoi este această istorie și sunt astfel de „treceri“ în interesul cultural și moral al poporului român? Mai cu sémă unde este și amestecat cu atîți străini și toți dușmani ai lui?

Sunt 10 ani de atunci, și din cauza acestei desbinări nici până azi nu s'a putut ridica acolo un biet de edificiu școlar, așa, că azi-mîne școla va fi închisă și pruncii îi vor fi siliți a cerceta școle străine, în cari numai interesele noastre culturale naționale nu se promovează.

Iată numai unul dintre rîdele „Sânței Uniri!“ Și câte mai sunt de acestea!

Fiecare biserică este îndreptățită, ba datore chiar a se îngrijii de credincioșii sei de pretutindenea, dar între noi Români despărțiți din nefericire, la intriga dușmanilor, în două biserici, nefiind așa mare deosebire de dogme, n'ar trebui să cultivăm separatismul confesional într'un mod atît de pronunțat, și mai cu sémă acolo, unde ne sunt amenințate interesele naționale.

Voiu fi ascultat? Mă tem că nu, căci diavolul nu dorme și nu încetază a semăna neghina desbinării confesionale în agrul național al poporului român.

Am ținut să relevez acestea în interesul restabilirii adevărului istoric și pentru a atrage atențiunea celor competenți, la un reu de care foarte mult suferim cu toții.

Eu.

Din România

Convocarea corpurilor legiuitoare.

„Monitorul oficial“ de Mercuri publică decretul prin care corpurile legiuitoare sunt convocate în sesiune extraordinară pe 8 Octombrie st. n.

*

Consiliu de Corónă.

Mercuri s'a ținut la Sinaia consiliu de Corónă, la care au participat toți ministrii aflători în țară, făcîndu-și fiecare rapoartele asupra afacerilor din resortul lor. Între acestea, de însemnătate mai mare sunt: conflictul cu Bulgaria și chestia revisuirii art. VII din constituție.

Ministrul de justiție T. Maiorescu s'a prezentat însoțit de secretariul de stat Florescu, care a referat pe larg despre rezultatul investigațiunii în cauza asasinării lui Mihăilean,

ear' Maiorescu a referat despre dispozițiunile luate în interesul executării cu succes a investigațiunii și despre cele ce plănuește a lua de aci nainte. Ministrul-president Carp a referat despre afacerile de politică est-ternă și a definit ținuta cabinetului pentru viitor în chestia conflictului, raportînd totodată, că o însemnată parte a divergențelor dintră România și Bulgaria e aplanată deja, mai restînd, ca judicatura ambelor țări să-și facă în mod loial datorința în chestie.

Tot ministrul-president raportază asupra tratativelor avute cu cercurile financiare din străinătate în privința regulării definitive a finanțelor României.

Despre discuțiunile cu privire la revizuirea art. 7 din Constituție se știe foarte puțin. Afirmative modificarea dispozițiilor din acest articol ar fi că toți indivizii cari vor pute documenta că locuiesc în România de 10 ani deja, vor fi împămîntențiți, avînd să facă jurămîntul de fidelitate și să solviască o taxă de 50 lei.

Discurs festiv *)

rostit de profesorul Ioan Pricu în ziua de 17/30 Septembrie 1900, cu ocaziunea sîrbărei Sf. Sofii, patronă școlilor centrale gr. or. române din Brașov.

Inaltpreasfințite Domnule Archiepiscop și Metropolit!

Prea stimate Dómné!

Prea onorați Domni!

Iubită tinerime școlară!

„Am eșit sîrbătorește din casa lui Dzeu și ne-am așezat în locul acesta, care de azi înaintea are să ne fie sfînt, și prea sfînt. „Locul acesta, unde stăm noi astăzi, este „menit pentru Gimnasiu, va să zică pentru „nește școli mai înalte de cum am avut până „acum.“

Sunt 50 de ani împliniți, de când aceste cuvinte sfînte au fost rostite de cătră Marele și Providențialul Archiereu Andreiu baron de Șaguna, cu ocaziunea punerii petrii fundamentale a zidurilor, între cari ne aflăm noi astăzi. Sîrbătorește și cu rugi terbinți, înălțate la tronul Atotputernicului, se îndeplinește actul măreț al punerii petrii fundamentale, sîrbătorește și întru lauda Domnului ne-am adunat noi astăzi, pentru ca să mulțămim prea ferbinte Proniei Ceresci, că ne-a învrednicit să sîrbăm și acesta a 50-a aniversare a îndeplinirii aceluia act solemn.

An de an se repetă acel tablou imposant și mișcător, ce-l formeză conductul fără sfârșit al poporului adunat acum 50 de ani în biserica Sf. Nicolae pentru-ca să asiste la slujba zidească, sîvîrșită de însuși Șaguna, și să participe apoi la inaugurarea solemnă a școlilor centrale; an de an ne adunăm cu ocaziunea zilei Sf. Sofii, pentru-ca dîndu-ne seama de mărețele fapte ale marilor nostri bărbați de acum 50 de ani, să ne inspirăm de gloria lor și să dăm laudă cerului, că ne-a învrednicit să ajungem a gusta cu prisosință din rîdele binecuvîntate ale obositoarelor munci.

Cuvine-se deci, ca și cu ocaziunea sîrbărei noastre de astăzi, sîrbare isvîrită din cele mai profunde sentimente de pietate și recunoștință, să ne aducem aminte de vremurile glorioase și pline de entusiasm de acum o jumătate de veac, și reînprospătîndu-ne în memorie faptele mari ale acelor vremuri, să ni-le luăm drept îndreptariu în toate acțiunile vieții noastre vremelnice.

Să-mi dați deci voie, Escelență și illustru public, ca în scurte cuvinte să răsfoiesc, în momentul acesta solemn, o mică pagină din istoria grandioasă a falnicului nostru monument național, să expun adecă rolul, ce l'au avut neguțătorii brașoveni la înființarea școlilor centrale.

Lipsa de școle și mai ales lipsa de școle mai înalte o simțiau Brașovenii deja de mult. De mult înțeleseseră ei însemnătatea cea mare a chestiunei școlare, deci când vrednicul și nemuritorul protopop de pe atunci Ioan Po-

*) În raportul despre petrecerea Inaltpreasfinției Sale metropolitului nostru la Brașov pentru a conduce actul sfințirii bisericei renovate a Sf. Nicolae, făcuserăm amintire despre un frumos discurs comemorativ, rostit de profesorul Ioan Pricu dela școlele comerciale din Brașov. Credem a face plăcere cetitorilor nostri publicînd în întregime acest discurs.

pasu lansa losinca: „Să zidim Ierusalimul românesc“, inimile Brașovenilor începură să bată cu întreită putere. La propunerea lui Popasu reprezentanțele bisericelor Sf. Nicolae din Scheiu și Sf. Adormire din Cetate decid, în primăvara anului 1850, înființarea unui gimnasiu, „în care să se adune toți tinerii români, cari acum umblă fără a putea continua studiile“. Dar' de ore-ce din sumele votate de ambele reprezentanțe nu se acopierau pe deplin toate spesele, ce se da cu socotela că va costa gimnasiul proiectat, se decise, ca să se ia refugiu la marinositatea publicului și să se facă apel pentru restul necesar la completarea sumei respective.

Pe atunci însă referințele publicului brașovean încă nu erau tocmai splendide. Clasa de jos, pe lângă profunda nesciință, în care zăcea, mai gemia și de gréua sarcină a sărăciei. Nu se știa la bietul om de rînd să ducă o viață mai ușoară, séu chiar să-și aibă traiul asigurat pe un timp ore-care; din contră era bun bucuros dacă 'și putea duce sărăcia de pe o zi pe alta. De asemenea nici clasa mai înaltă nu era de invidiat în cele materiale. Singură tagma neguțătorescă era ceva mai bine situată în privința mijloacelor materiale. Și acesta din cauză că pentru negoț vremurile pe atunci erau mai priincioase. Multe dintre firmele românesce de pe piața Brașovului întrețineau relațiuni foarte vii nu numai cu România, dar' și cu multe alte state din Orient.

Așa dară când se lansa apelul pentru contribuiri la acoperirea restului necesar la completarea sumei, ce se credea de lipsă pentru înființarea gimnasiului, neguțătorii erau în prima linie puși în poziție de a ajuta cauza cea mare a lui Popasu. Le trebuia numai inimă și însuflețire pentru cauza această ideală!

Dar' mi-se va reflecta pôte, tocmai aceste două lucruri sunt greu de aflat la ómenii negoțului. Materialiști par excellence, ei nu sunt în stare să iasă din cadrul rece al materialismului și să se încălzescă la razele strălucitoare ale idealismului. Sunt prea absorbiți de rezultatul favorabil al muncii lor, spre care tind ei din toate puterile, sunt prea dominați de interesul lor propriu, pentru-ca să mai pîta fi cu considerare și la interesul altuia, cu un cuvînt sunt prea mari sclavi ai materiei, pentru ca să se mai pîta avînta spre ideal! — Dar' nu!, stimate Dómné și știmați Domni, nu este așa! Tesa această nu se pôte generaliza întru atîta, întru cât să devină o lege pentru toți.

Dacă vom cerceta istoria popórelor culte vom vedé că comerciantul a jucat întotdeauna un rol însemnat în viața acestor popóre și că comerțul a fost totdeauna un factor puternic de bunăstare și prosperare. Știm cu toții însemnătatea cea mare a piețelor italiene în evul mediu, și influența lor politico-socială în peninsula apeninică. Cunoștem importanța marilor societăți de navigațiune engleze și hollandeze și rolul universal al puternicei Hansa. De sigur nu numai pentru interesele lor, ci în folosul și spre prosperarea întregii ómenimi au lucrat aceste mari corporațiuni de negoț!

De asemenea în timpurile noastre, cîta atențiune nu se dă comerțului din partea factorilor competenți și a legislațiunei diferitelor state. Cu ce colos de aparat nu se lucră la conservarea, validitatea și prosperarea forțelor productive ale statelor, între cari forțe neguțătorul ocupă un loc de frunte. Cît de puternică nu este tendența statelor de a-și asigura piețe nouă, de a-și câștiga debușuri nouă pentru desfaceră produselor lor. — Și toate aceste ar fi ore pentru un individ, a cărui muncă nu folosește de cît lui însuși? Tóte aceste tendențe, tóte aceste străduințe să fie ore pentru un ram de ocupație, care nu le pôte răsplăti, ba nici pe departe justifica? Nu! Îngrijirile și străduințele puse întru prosperarea negoțului au dat, dau încă și astăzi și vor da întotdeauna róde bogate, róde binefăcătoare. Căci sute și mii de instituțiuni filantropice sunt datorite astăzi spiritului de jertfă al neguțătorului și mii de mii de fundațiuni și ajutóre de tot felul sunt de a se mulțami sentimentului nobil de binefacere al acestuia.

Comerciantul deci încă e idealist; inima lui încă pôte nutri acel foc divin, care se chiamă ideal. Și despre această au dat o do-

vadă strălucită și neguțătorii brașoveni de acum 50 de ani. Aleși ca membri în reprezentanțele bisericești, ear' mai târziu ca membrii în comisiunea, ce avea să se ocupe special cu treburile școlare și care-și luă apoi numele de Eforie școlară, neguțătorii dela început conlucră la realizarea idealului lui Popasu, la ridicarea Ierusalimului românesc. Inimi mari și spirite înalte, neguțătorii se dedică cu trup și suflet acelei mari idei, acelei idei grandioase. (Va urma.)

Asociațiunea la Băile-Herculane.

(Continuare.)

II. A urmat apoi o disertațiune intitulată: „*Repriviri asupra activității protopresbiterului Tomici*“, ținută de membrul Iuliu Vuia, învățător în Banat-Comloș. Disertantul vorbește despre timpurile de curată insuflețire din trecut, sbiciuește fără cruțare indiferentismul de astăzi și se întreabă cu tot dreptul: Unde e inspirația de odinioară?! Ne spune, că până la anul 1777 a domnit în biserica noastră limba slavonă. Aminteste de Tichindeal, care se plânge, că: „*Sôrtea noastră e ticăloasă, dar nu putem spune, căci înțelepții vine ved*“... Ne introduce în biografia protopresbiterului Tomici, care s'a născut în Vărădia. (după unii în Domașnea. Rap.) A fost profesor mai întâiu în Vêrșeș, ear mai târziu în Caransebeș. La anul 1817 consiliul belic remuneră pe profesorul Tomici cu un onorar de 100 floreni. El a compus un plan pentru organizarea mai bună a școlilor grănițarești, plan care la anul 1819 s'a aprobat din partea consiliului de răsboiu și comunicat Comandei militare spre efectuare. A compus al doilea plan pentru dotățiunea învățătorilor. „*Die Contracte müssen schriftlich geschlossen werden*“, zice Tomici într'un loc al planului său. A insistat și asupra premiei învățătorilor zeloși, spre scopul căreia la propunerea lui s'a introdus tasul (discul) în biserică pentru îngrijirea astorfel de învățători harnici. A pus basă școlilor de repetițiune și toate acestea le-a făcut pentru înaintarea poporului român. La anul 1837 a fost decorat cu medalia pentru merite, ear Consistoriul bisericii gr.-or. l'a hirotosit protopresbiter, numindu-l și asesor consistorial. A încetat din viață la anul 1839. Dela dînsul ni-au rămas și unele opuri, precum:

1. *Scurte învățături pentru creșterea învățătorilor*“.

2. „*Cultura albinelor*“, etc.

Disertația membrului Iuliu Vuia, inv., fiind de o deosebită valoare pentru istoria pedagogiei la noi la Români, și conținând totodată și interesante acte privitoare la trecutul nostru istoric, a fost primită de publicul asistent între generale aplauze.

Petrecerea populară.

După terminarea ședinței literare lumea se îndreaptă în vesele grupe spre frumoasa „grădină de economie“ — *jardin de ferme*, destinată de astă-dată pentru arangiarea petrecerei populare.

Când intri pe porța decorată cu flori și cu inscripția „Bine ați venit!“, cu drag te primește primul aranger al petrecerei, medicul cercual Dr. Mih. Pop cu voinicii sumari (codreni) din graniță. Țeranii și țerancele în costumele lor vii și interesante formau un lung spalier, prin care a trecut Comitetul central, notabilitățile și membrii Asociațiunei. O priveliște din cele mai încântătoare, un tablou pitoresc de o ademenitoare frumusețe se desfășura înaintea privitorului, și nu scia ce să admire mai mult: tipul cel eroic și trăsăturile daco-române ale grănițerilor, ori varietatea frumóselor porturi naționale de prin diferitele ținuturi ale Banatului. Privind la voinicii românași, trebuia să admiți împreună cu ei, că:

Mândru-i portul românesc
Ca din cer picat,
Căci e port eroicesc
Vrednic de-admirat;

Mândru-i românașu 'n el
Ca un pănaș,
Și voinic și sprintenel,
Dragul românaș!

Ori și unde de mă pui,
Sunt îndemănat,
Mă cobor séu de mă suiu
Sunt ne'npedecat;

Portul meu e durător
Și pătat frumos,
Stau în el ca 'ntr'un cuptor
Căci e călduros!

Intr'o veselă dispoziție, cu focul dragostei în pieptu-i de aramă, ear în sufletu-i sbuciumat cu dorul, credincios tovarăș și în bine și în rău;

Prea sătul de biruri grele
Și de plug și de lopată,
De ciocoi, de zăpciele
Și de sapă lată,

românașul nostru, cam în felul lui — și liber de considerații de emanciparea femeilor, — 'și caută alésa inimei sale și o chiamă la joc, căci:

Eată hora se pornesce
Sub stejar la rădăcină,
Eată hora se'n vârtesce;
Vino, puico, vină!

Jucatu-s'au apoi sprintene „Ardelene“, „Brâne“ bănățene, „Măzărichi“ grănițeresci și „De doi“ lugojenesci. Cam la 2000 persoane au luat parte la această grandioasă petrecere populară. Inteligența asemenea 'și-a petrecut în dragă voie bună la sunetul capellei militare dela reg. de inf. din Arad.

Premierea costumelor.

Se juca tocmai o horă drăgălașă. Mai la drăpă, mai la stângă, lin și în pas cadentat se mișcă cununa de țărani și țerance. În mijlocul horei s'a postat apoi un juriu de premiare, compus de toate damele din clasa inteligentă, cari asistau la petrecere. Fie-care damă primea câte 2 bilete de votare, pe cari în decursul horei le-au predat acelor 5 țerance, ale căror costume le-au aflat mai frumoase și mai originale. Bărbați erau — bieții — eschiși dela votare.

La orele 5 țerancele cari au primit mai mult de 10 bilete, s'u prezentat la rondou, unde Comitetul central, după-ce a numărat la fie-care biletele, a făcut constatarea, că următoarele 5 țerance au primit cele mai multe voturi, cărora li-s'au împărțit apoi următoarele premii, și anume:

1. Persida Domăneanțu, Ohaba-Mutnic, 3 galbeni.
2. Maria Carol, Mehadia, 2 galbeni.
3. Amalia Onescu, Boșneag, 1 galben.
4. Elena Hăbășan, Luncani, 1 galben.
5. Elisabeta Bălaș, Gruin, 1 galben.

S'a mai împărțit apoi între țerancele cu mai puține voturi și o diplomă pentru participarea la concurs, cu următorul text: *Premiu*: pentru femeile române, cari s'au prezentat în costume frumoase și originale la „*Petrecerea populară*“, arangiată în 9 Septembrie, n. 1900 la Băile-Herculane cu ocaziunea Adunării generale a Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“.

Țerancele, cari pe lângă diploma această au mai primit și cărți de diferit cuprins, sunt următoarele: Ana Isvânariu, Maria Costanescu, Cristina Hora, (Satumic), Sofia Crăciunescu, Tița Cinghiță, Anastasia Cinghiță, Sofia Săvoiu, Paraschiva Serafin, Sofia Cinghiță, Iuliana Sandu (Mehadia), Ana Stroia (Boșneag), Anica Căltun (Pernova), Domnica Șulma (Pecinișca), Cornelia Colobenta, Maria Tomescu (Ieșelnița) Maria Handa, Amalia Isvânar (Moldova-nouă) Elisa Feneșan (Mehadia), Elena Neda (Oravița) și altele. (Va urma.)

NOUTĂȚI

M. Sa la Budapesta. Conform stipulațiunilor de până acum M. Sa împăratul și regele *Francisc Iosif I* va sosi la Budapesta în 12 Octombrie, ținând curte în Budapesta circa cinci săptămâni. Pe la sfârșitul lunii va merge pentru puțin timp la Viena, dar' curtea va rămâne în capitala ungară.

Părechia regală a României. Maj. Lor regele Carol și regina Elisabeta au sosit la București alaltăeri dimineață.

Despre plecarea din Neuwied a reginei se scrie din Frankfurt, că a fost solicitată de temerea de atentat. Anume în jurul vilei Segenhaus dela Neuwied ómenii reginei au observat timp de câteva zile un biciclist, a cărui atitudine se părea tare suspectă. Din

această cauză personalul de pază al reginei a fost duplicat. Totuși regina și curtea ei temându-se de atentat a plecat din Neuwied Mercuri.

*

De la Consistoriu. În ședința de la 4 Octombrie n. *senatul școlar* al consistoriului arhidieceșan a instituit învățători definitivi, resp. a aprobat alegerea următorilor: Alexie Manuil în Fofeldea, Dionisie Giurgiu în Renghet, Aron Bozan în Suligete, Teofil Crișan în Băcăinți, Vasilie Muntean și Visarion Bica în Poiana-Mêrului, Alexandru Pop în Sălcud, Filaret Dăișorean în Valendorf, și Ión Calefar în Sărata;

a instituit în mod provisor pe: Solomon Rus în Bucium-Cerb, George Gligor în Bucium-Isbita, Emanuil Suciu și Nicolau Rusu în Alțina (protopresb. Agnitei), Romul Gomboș și Mihail Iancu în Vidra-medie, Gerasim Nariță în Valea-verde, Teodor Tôder în Ponorel, Dumitru Savu în Hetur, Ión Meheș în Șard (Sighișoara), Alex. Ciucan în Archita, Ana Sânteu în Cărpiniș (Mercurea), Cornelia Stoica în Seliște, Mihail Tătar în Cetatea de baltă (condiționat), Savu Timar în Păucea, George Popa în Cața, Lazar Bera în Sânt-Andreeș, Ladislav Popovici în Bejan, George Șinea în Săncraiu, Andreiu Bôrca în Tâmpa, Ión Daian în Hașag, Ión Buta în Ródos, Ión Faur în Zdrapți, Dumitru Petru în Ribiciora, Simion Micu în Blăjeni-Grosuri, Sabin Dan în Buceș, Ión Atanasie în Podele, Nicolau Faur în June, Ión Fodor în Curechiu, Zaharie Zeri în Rovina, Emanuil Pop în București, Aron Ghilean în Căinel, Petru Stanciu în Blăjeni-Plaiu, Petru Costea în Ruda, Avram Faur în Potingani, Ión Costea în Almășel, Ioanichie Popa în Băcia, Parteniu Oprean în Bărești, George Furdul în Bicău, Alexe Gabor în Booz (Ilia), Iosif Herbay în Brădășel, Miron Oprean în Branișca, George Popescu în Brașeu, Nicolai Pêrvu în Burjuc, Ión Budoiu în Câmpuri-Surdue, P. Dehelu în Câmpuri-Câmpeni, Ioanichie Luehu în Cărmăzănești, Ión Cristea în Cerbia, Petru Popa în Certejul de sus, Ión Moș în Fueș-Băgara, Longin Popa în Lunșoara, Ión Popa în Gealacuta, Dumitru Nistor în Glodgilești, Alex. Han în Godinești, Iosif Olariu în Gothatea, Partenie Nicôră în Micănești, Avram Budoiu în Murăș-Ilia, Romul Petrașcu în Tămășeni, M. Ursa în Têrnăvă, Petru Filimon în Têrnăvița, Teodor Ister în Uleș și Dumitru Bunea în Zam.

A numit catechet pentru elevele gr.-or. dela școlile de călugărițe din Sibiu pe prof. Dr. I. Stroia.

A admis la examen privat pentru cursurile pedagogice pe: Stefan Aruncuteanu și Alexandru Mateiu (la terminul ordinar); la examen privat de pe cl. II. comercială pe Constantin Doboșan; la esamen de amendare din didactică pe Veturia Murășan.

În ședința de la 2 Octombrie *senatul bisericesc* a votat bisericei din *Vurpêr* 200 cor. din fondul bisericilor sărace ca ajutor la edificarea turnului; a hotărât să se iee dispozițiuni pentru întregirea parochiei *Topârcea*, vacantă prin răposarea parochului N. Aleman; a votat din fondul Rudolfin 100 cor. ajutor preotesei văduve Maria Briciu; a aprobat concursul pentru întregirea parochiei *Feneșel* (Clușiu), a aprobat planul și preliminarul de spese pentru zidirea bisericei din *Malea* (Hașeg) și a dispus afilierea credincioșilor din *Bucium* (Cetatea de pîtră) la parochia matră Văleni.

*

† **Natalia Halic** n. Bogdan, soția medicului din Lipova Dr. Aurel Halic, a răposat Luni în etate de 48 ani.

*

Conjurație anarhistă contra țărului. Tribunalul militar din Varșovia înainte cu câteva săptămâni osândise la mörte patru socialiști poloni, membri ai partidului socialist polon secret. Referitor la această afacere se scrie acum din Petersburg, că acest partid socialist e mai mult anarhist, de cât socialist, ținzend a răsturna actualul sistem de regim. La biserica de la Țarscoe-Selo, la a cărei clădire era angajat și un arhitect polon, s'au descoperit mine cu meniția, ca cu ocazia sfîrșirii bisericei — la care țarul încă avea să participe — să se arunce în aer întrégă biserica. Întră lucrătorii zidari erau și câțiva membri ai partidului socialist polon, dintre cari patru au ucis pe pălerul

Schanzenberger, fiind-că 'i amenințase că face arătare în cauza minelor. Acestia sunt cei patru osândiți la mörte din partea tribunalului din Varșovia. Țarul însă 'i-a grațiat schimbându-le osânda de mörte în închisóre pe viață, ca răsplată pentru-că în firul pertractării *au descoperit toate amănuntele conjurațiunii și au spus numele tuturor complicilor lor*.

Cercetarea inițiată de ministerul internelor a scos apoi la ivelă, că acest periculos partid are förte mulți aderenți mai ales în Chiev.

*

Vagabund ucigaș. În apropiere de Chemniț un vagabund a atacat în drumul țerii patru fete, cari mergeau spre casă de la oraș. Trei fete au scăpat cu fuga, dar a patra căzând în mânia vagabundului a fost tîrită în cucuruziște, unde a doua zi a fost aflată cu gâtul tăiat. Ucigașului nu i-s'a putut da de urmă.

*

Esposiție economică. În *Recaș* (comitatul Timiș) se ține azi și mâne esposiție de lăptărie și industrie de casă, cum și esposiție de vite și cai, împreunată cu premieri. Esposiția e arangiată de reuniunea economică a comitatului Timiș.

*

„Mio marito“. Soția regelui Victor Emanuel III. al Italiei, când se măritase după soțul ei, pe atunci numai moștenitor al tronului, era pe picior de mare dușmănie cu limba italiană; fosta princesă munteneagră în conversația cu soțul ei și cu cei de la curte se folosia mai mult de limba franceză. Acum însă vorbește perfect limba patriei sale nouă; când vine vorba despre soțul ei, îl vizază simplu prin cuvintele *mio marito* (bărbatul meu), une-ori prin numele de bottez *Vittorio*, dar' de astedăți adauge totdeauna și cuvintele *M. Sa Regele*.

De altă pate regele încă vorbește förte rar despre soția sa ca *regină*, ci de regulă 'i zice numai *soția mea*.

*

„Abus cu industria secuiască“. Zia-rele din Budapesta spun, că de un timp încoci doi țigani fac prin capitală comerț ambulant cu fabricate austriace netrebnice, prezentându-le ca produse ale industriei de casă secuești. Făcut atent la acest abus, căpitanul de poliție a dat ordin căpitanatelor cercuale să procedă cu totă asprimea în contra acestui abus.

Förte corect. Am dori însă să știm ce scut are industria de casă a țerancelor române contra abuzurilor de acest fel. Ori döră prezentarea țesătoriilor așa zise „kalotaszeggi varrottas“ drept industrie de casă specific magiară, cu toate că ele sunt produse ale hărniceii țerancelor române, — nu e abus?

*

Tragedie în codru. În raionul de vênat al conților Andrășey, în pădurea Dobrinului, pădurariul *Oneș* a supris în prevăricație pe un om împreună cu doi feciori ai lui. *Oneș* a puscat asupra lor și a nimerit pe tatăl feciorilor, care a căzut rănit de mörte. După aceea s'a încins o luptă crâncenă între pădurariu și cei doi feciori. După ce pădurarul și-a descărcat asupra lor totă muniția de pușcat, fără să 'i nimeriască, acestia au năvălit pe el cu topórele și l'au ucis. Amândoi ucigași sunt arestați.

*

Stiri mărunte. Comuna *Liebling* din comitatul Timiș a fost devastată de un mare incendiu. — La postul de notariu cercual în *Remetea* (comitetul Timiș) e scris concurs cu termin până la 9 Octombrie n. — În *Poiana* (Sibiu) s'a ales Marți vicenotar Emiliu G. T. Lupan. — Alaltăeri s'a făcut inaugurarea școlei comerciale din Giurgiu (România). — În *Bungard* a fost Mercuri un incendiu, localizat și stîns în grabă de pompierii bungărzeni. — Azi se împlinesc 51 ani de la capitularea trupelor lui Gôrgei la Világos (Șiria).

Posta Redacțiunei

I. P., profesor Brașov: Nu-i de loc târziu. Mulțămită. — „*Cursul de cântări*“ va veni la rënd în numărul următor. — *Ghiță*: s'a dispus a două-órá.

Talie de mătase

fl. 2.40

și mai sus! — 4 metri! — trimisă franco și vămuită! Mustre cu întorcerea poștei; tot astfel și din „Mătase-Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 pr. metru.

G. Henneberg, fabricant de mătase (lif. de curte ces și reg. Zürich. [5]7—7

Nr. 118/1900 of. par.

[193] 1

Anunț.

In 28 Septembrie v. a. c. la orele 9 a. m. se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice edificarea școlii nouă din Abrud-sat.

Planul de edificare și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial din Abrud-sat.

Abrud-sat, 20 Septembrie, 1900.

Iosif Gomboș
preș. comit.

Ioan Drónca
not. com.

Vidi!

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 680/900

[185] 3—3

Concurs

Devenind prin pensionare vacant postul de învățătoriu din clasa primă dela școala confesională gr. or. română din Sebeșul-superior, protopresbiteratul gr. or. al Avrighului, pentru întregirea acestui post prin acesta se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salariul anual de 600 cor. din alodiul comunal.

b) Pentru rețut de cuartir 30 cor.

c) Lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post se și subșternă cererile concursuali instruite conform legilor în vigore la oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrighului (posta Avrigh, Felek, Szebenvár-megye) până la termenul susindicat cu observarea că concurenții se se prezenteze în vre o Duminică seu sârbătoare la biserică spre a și arăta desteritatea în cântări și tipic, având a conduce cântările cu elevii și o strană în biserică.

Avrigh, 12 Septembrie, 1900.

In conșlegere cu comitetul parochial. — Oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrighului.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 386 protop. 1900

[182] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului învățătoresc vacant din comuna bisericăscă gr.-or. Vorumloc, protopresbiteratul Mediașului se escrie concurs cu termen de 10 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

Dotățiunea acestui post este de 600 corone solviți din repartitie dela popor in suma de 154 corone; iar suma de 446 corone se va solvi ca ajutor dela stat pentru întregirea salariului învățătoresc, pe baza rescriptului ministerial din 11 Ianuarie 1897 Nr. 56489/96, cuartir natural în edificiul școlii și lemnele necesari pentru foc.

Concurenții au se se prezenteze în vre o Duminică ori sârbătoare la biserică, spre a și arăta desteritatea în tipic și cântările bisericesti, și a și așterne cererile instruite conform normelor din vigore, până la termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Mediaș 11 Septembrie 1900.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Mediașului în conșlegere cu comitetul parochial respectiv.

Romul Mircea
protopop.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Nr. 8445 Epitr.

[187] 3—3

Publicare de licitațiune.

Consistoriul archidiecesei greco-orient. române din Transilvania dă în întreprindere **zidirea noiei Reședințe de vară** archiepiscopesci pe teritoriul din strada Schewis Nr. 30 în calea licitațiunei minuende prin oferte închise, cari au se se înainteze la Consistoriul archidiececan până *Mercuri la 10 Octobrie st. n. 5 ore p. m.*

Reflectanții pot fi numai arhitecți și ingineri cari au dreptul de a clădi zidiri cu etagiu.

Planul și preliminarul de spese satorit la suma de 40.842 corone 92 fil., condițiile de licitare, termenul pentru plata lucrurilor și timpul când are se se predee zidirea în folosință, se pot vedé în orele oficiose în cancelaria referentului consistorial Nicolae Ivan, strada măcelarilor Nr. 45.

Sibiu, din ședința consistoriului archidiececan ca senat epitropesc, ținută la 13/26 Septembrie 1900.

Consistoriul archidiececan.

1000 corone

plătesc celui-ce va mai căpeta vr'odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi **apa de dinți a lui Bartilla**, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezi A. Bartilla** (E Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Se se cêră pretutindea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — **Deposît în Sibiu** la farmacia „Vulturul“ **C. Müller**, piața-mare; farmacia **Molnar**, strada Cispădiei 59. [33] 16—

Anuarul I

al

„Reuniunei sodalilor români din Sibiu“

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembrie 1899.

Se află de vânzare cu prețul 1.20 cor. plus 20 bani porto la

Librăria Tipografeii archidieceane.

Din Tipografia și librăria archidiece-sană, Sibiu, se pôte procura

Din vremuri apuse,

de

Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

Consemnarea

tuturor celor 50.000 câștiguri

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil cas

1.000,000 Kronen

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

	Kronen
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
1 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	40000
5 "	30000
1 "	25000
7 "	20000
3 "	15000
31 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
432 "	2000
763 "	1000
1238 "	500
90 "	300
31700 "	200
3900 "	170
4900 "	130
50 "	100
3900 "	80
2900 "	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,0 0

Scrișore de comandă de tăiat.

Ersuche um Zusendung von.....

nebst amtlichen Plan.

Der Betrag von. fl.....

Herren A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Original-Loos I. Classe der königl. ung. priv. Classenlotterie

ist per Nachnahme zu erheben. } Was nicht gewünscht
folgt durch Postanweisung. } bitte zu durchstreichen

Genau Adresse.

Să ajutăm norocului!

Deja mulți s'au fericit

prin cumpărarea

unui los dela noi!

Loteria cea mai bogată în șance este loteria de classă privilegiată reg. ung., care va începe în curând iarăși. Din

100.000 LOSURI 50.000
vor fi trase

câștiguri, așadară jumătate sunt câștiguri, din toate losurile, precum se vede și din lista de câștiguri alăturată, nici o loterie din altă țară nu are în raport cu acesta așa câștiguri considerabile.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos este

Un milion corone.

Cu totul vin treisprezece milioane 160.000 corone la tragere. Tota întreprinderea stă sub supravegherea statului.

Contribuția pentru losurile originale pentru clasa primă conform planului este: pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. —.75 sau C. 1.50

„ un pătrar ($\frac{1}{4}$) „ 1.50 „ 3.—

„ o jumătate ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ 6.—

„ un întreg ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ 12.—

și se trimit cu rambursă sau trimițându-se prețul lor anticipativ. Planuri oficiose gratuite. Tragerile se vor ținea în 17 și 18 Mai a. c. Comande pentru losuri originale rugăm a trimite direct la noi până în

14 Octobrie a. c.

Banca

A. Török & Co.

Budapesta. V. Waitznering 4/a.

Filială: IV., Museumring Nr. II.

VI., Elisabethring Nr. 54.

Multe și forte mari câștiguri am solvit noi prea stimatilor nostri clienți și anume în timp scurt preste trei milioane și jumătate corone. [44] 1—8

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

$\frac{1}{1}$ Flacon fl. 6. —, $\frac{1}{3}$ Flacon fl. 3.50. delătură toate umflăturile și depunerile de grăsimi fără se vate me părului. Intărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge toate nodurile în muschi, și servește și ca seut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflări copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a se folosi la toate suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

$\frac{1}{1}$ Cutie cu fl. 2. $\frac{1}{2}$ Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestare număroase nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Se se ceară numai preparate de ale lui Hotter și se nu se primescă altele. Deposît în farmacii și Droguerii.

Deposît principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly uteza 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternici și vioi, pune în stare pe animal se prestee cele mai mari strapații și fugi, se înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Se mai folosește cu succes uimitor la toate urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. . . . fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acesta prosperarea porcilor, forte acomodat în contra orbalțului (brâncă); Nr. II este de a se întrebuița la urdinare.

Mijloc în contra Colicei alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra oprirei udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 46—104

Editura și tipariul tipografiei archidieceane.